
JAARVERSLAG 2015 STICHTING MUSEUMHAVEN LEEUWARDEN

1. Inleiding

Sinds haar oprichting in 2005, heeft de Leeuwarder Museumhaven zich in gestaag tempo gevuld met historische schepen en heeft het in de loop der jaren verschillende evenementen georganiseerd. Na een succesvolle start de eerste jaren, staat 2015 vooral in het teken van het eerste jaar zonder Friesland Bank.

Met het definitief terugtreden van deze vaste waarde uit de Stichtingsgeledingen en met het verkrijgen van haar vlaggenschip Stânfries X in mei 2014, zet het vernieuwde bestuur van Stichting Museumhaven Leeuwarden in op een sterkere band met de stad en haar omgeving. Het verhaal vertellen en blijven vertellen van de historische band van Leeuwarden met het water; een verhaal dat met name langs lijnen van culturele aard prima onder de aandacht kan worden gebracht, zodat de prominente plek in de stad herkenbaar en zichtbaar wordt voor inwoners en toeristen.

Met de nieuwe koers, die in 2014 is ingezet, heeft het bestuur haar strategisch plan op orde geactualiseerd met onder meer een heldere missie, visie en speerpunten.

Missie:

Het bestuur van Stichting Museumhaven Leeuwarden ziet de Museumhaven als een wezenlijk onderdeel van de stad, die een belangrijke bijdrage levert aan de aantrekkelijkheid van de stad met een collectie historische beroepsvaartuigen die het beeld van de Willemskade in het begin van de 20^e eeuw representeren en uitdragen en door het organiseren en stimuleren van activiteiten die herinneringen oproepen aan die periode.

Stânfries X is het vlaggenschip en trotse symbool van de Museumhaven.

De Museumhaven Leeuwarden is als enige museumhaven in Nederland bedacht en ontwikkeld vanuit een politiek- bestuurlijke wens en werd geopend in 2005. De toenmalige Friesland Bank, gevestigd pal naast de haven, schafte als visitekaartje voor de haven het voormalige stoom- beurtschip Stânfries X van voorheen rederij Stânfries (Willemskade) aan en liet haar restaureren. De locatie van Museumhaven Leeuwarden wordt gevormd door het gebied aan de noordzijde (binnenstadszijde) van de Willemskade, vanaf oostelijk de Wirdumerpoortsbrug of Beursbrug tot westelijk de bocht met de Westersingel.

Visie:

De Willemskade heeft een zeer voorname en bepalende rol gespeeld in de economische ontwikkeling van de stad Leeuwarden, door de aanwezigheid van rederijen, transportbedrijven en handelsondernemingen. Overblijfselen daarvan zijn tot de dag van vandaag zichtbaar door de aanwezigheid van hieraan gerelateerde dienstverleners als banken en verzekeringsmaatschappijen en door de Museumhaven.

Door de oorspronkelijke functie van de kades en het water waar mogelijk verder te herstellen of verder uit te breiden, is er voor bewoners en bezoekers van Leeuwarden van alles te zien en te beleven in de Museumhaven en het omliggende gebied. Een duidelijke zichtbaarheid en

---

herkenbaarheid van de Museumhaven, haar vlaggenschip Stânfries X en alle andere schepen in de Museumhaven draagt in sterke mate bij aan de aantrekkelijkheid van (entree van) de binnenstad en levert een belangrijke bijdrage aan het leven in en de levensvatbaarheid van de stad. De Stichting blijft het behoud van schepen -zoals omschreven in haar missie- en de functie en waarden die dat heeft voor de stad vanuit historisch perspectief, stimuleren en in zo breed mogelijke zin ondersteunen en uitdragen.

Na het opgaan van haar Friesland Bank in Rabobank, besloot eigenaar Stichting FB Oranjewoud het vlaggenschip Stânfries X symbolisch over te dragen aan Stichting Museumhaven Leeuwarden (mei 2014), waarmee een nieuwe fase voor de Museumhaven werd ingeluid met een nieuw bestuur.

Stichting Museumhaven Leeuwarden wordt bestuurd door een actief bestuur dat zich bewust is van de unieke positie van de haven, de schepen en directe omgeving. Het bestuur stelt zich open op naar de stad Leeuwarden, haar inwoners, instellingen en bedrijven en ziet in samenwerking een middel om haar speerpunten te bereiken.

Speerpunten:

Om haar ambities te verwezenlijken heeft Stichting Museumhaven Leeuwarden de volgende speerpunten opgesteld voor de periode 2014- 2019:

- **Het behoud van de haven en de kansen voor de historische bedrijfsvaartuigen:**
  - o De museumhaven is opgericht vanuit de bestuurlijke wens op die wijze bij te dragen aan het behoud van de cultuur- historische waarde van de maritieme geschiedenis voor de stad Leeuwarden;
  - o In Nederland bestaat schaarste aan ligplaatsen voor grotere, bewoonbare schepen. Door schepen met een historische waarde een ligplaats te bieden in de Museumhaven wordt voor eigenaren van deze schepen een belangrijke voorwaarde geboden voor behoud;
  - o Aan de schepen worden eisen gesteld met betrekking tot de historische waarde en welstand welke door een onafhankelijke adviescommissie wordt getoetst;
  - o De Stichting is van mening dat het van belang is voor de herkenbaarheid van de Museumhaven dat deze uitgebreid wordt naar de zuidzijde van de Willemskade;
  - o De Museumhaven vindt het van belang de cultuur- historische waarde van de haven voor de stad op alle mogelijke manieren kwalitatief onder de aandacht te blijven brengen;
  - o De Museumhaven ondersteunt, bevordert en respecteert initiatieven van eigenaren van in de haven liggende schepen, die zich (samen met vrienden en donateurs) inzetten voor behoud en exploitatie van hun schepen.

- **De uitvoering van plannen om de zichtbaarheid van de Museumhaven te vergroten;**
  - o Door nautische en culturele activiteiten te organiseren in de haven, aan boord van de schepen en op de kades van de Willemskade wil de Stichting de herinnering levend houden aan de bedrijvigheid die de Willemskade ooit zo typeerde;
  - o Museumhaven Leeuwarden wil de mensen die haven en kades in hun dna hebben, stimuleren om hun herinneringen met haar en anderen te delen;
  - o Stichting Museumhaven Leeuwarden wil een podium bieden voor de organisatie van Culturele Hoofdstad 2018;
  - o De Museumhaven wil een aantrekkelijke poort van de binnenstad zijn voor mensen die in de stad wonen, werken en recreëren.
  - o Met name de (aankleding van de) zichtlijnen oost-west (Willemskade) en noord-zuid (Nieuwestad-Sophialaan) moeten uitnodigen om meer van de stad te willen ontdekken.

- **De bevaarbaarheid stimuleren en de aantrekkelijkheid van het gebied vergroten door het weer beweegbaar maken van de Prins Hendrikbrug;**
  - o Het scheepvaartverkeer wordt belemmerd door een vaste betonnen brug (de Prins Hendrikbrug) midden in de Museumhaven, waardoor de levendige haven van weleer nu een statische collectie historische bedrijfsvaartuigen lijkt. Door de Prins Hendrikbrug weer beweegbaar (situatie van voor 1970) te maken, keert de levendigheid terug, worden kansen voor een aantrekkelijk Willemskade- gebied vergroot en wordt de cultuur- historische waarde van de haven voor de stad versterkt;

-
- Met de beweegbare Prins Hendrikbrug ontstaat een vlotte en betere doorvaart – de zogeheten staande mastroute- voor de recreatie- en kleine scheepvaart van, naar en aan de oostkant van de stad en is Leeuwarden weer in alle richtingen bevaarbaar voor al het waterverkeer
  - Een fraaie beweegbare brug en activiteit op en aan het water spreken tot de verbeelding en dragen bij aan een aantrekkelijke entree van de stad.
  - **Borgen prettige woon- leef en verblijfsomgeving**
    - Op diverse historische schepen in de Museumhaven wordt gewoond. De bewoners vormen een hechte gemeenschap en onderhouden een goed contact met de buurtbewoners en bedrijven aan de wal;
    - Door oog te hebben voor de welstand van de eigen schepen, steigers en Willemskade zorgen de bewoners actief voor een aantrekkelijke woon, leef- en verblijfsomgeving;
    - Er blijft voortdurend aandacht nodig voor het voorkomen van vandalisme aan de Willemskade. Waar nodig staat de Stichting bewoners bij door gesprekspartner te zijn voor de gemeente Leeuwarden.
  - **Stimuleren van cultuur, kunst & educatie:**
    - Vanuit de cultuur- historische waarde die de haven en schepen voor de stad Leeuwarden hebben, is de Stichting zich bewust van de bijzondere positie die zij heeft en wil hebben in het bijdragen aan en stimuleren en verbreden van cultuur, kunst en educatie in het algemeen;
    - Haar vlaggenschip Stânfries X speelt in het zichtbaar en tastbaar maken van het stimuleren van cultuur, kunst en educatie een voorname rol;
    - De Museumhaven ondersteunt de initiatieven van andere scheepseigenaren die dit met hun in de haven liggende schepen nastreven.
  - **Behoud Stânfries X**
    - Op 17 mei 2014 werd Stichting Museumhaven Leeuwarden eigenaar van Stânfries X en nam daarmee de verantwoordelijkheid op zich om het schip in goede staat te houden;
    - Het schip heeft grote cultuur- historische waarde voor de stad, die de Stichting wil uitdragen naar bewoners en bezoekers;
    - Vooralnog heeft de Stichting zich ten doel gesteld om het schip letterlijk “terug te geven aan de stad” door iedere bewoner, ondernemer en instantie de mogelijkheid te geven het schip te gebruiken. Een gedetailleerd exploitatieplan wordt komend jaar uitgewerkt;
    - De Stânfries X is aangeboden aan de organisatie van Culturele Hoofdstad 2018 als varende hospitality- schip;
    - Uiteraard zal het schip als Pakjesboot elk jaar Sinterklaas brengen. Deze traditie die terug gaat tot het begin van de jaren dertig van de vorige eeuw houden we als Stichting graag in stand.

2. Ontwikkeling

De positionering van de Museumhaven is van belang voor het lange termijn succes ervan. Dit betekent dat de Museumhaven meer zou moeten zijn dan een verzameling ligplaatsen voor historische schepen. De gedachten gaan er naar uit om de Museumhaven te positioneren op het niveau van water & cultuur en hierbij verbinding te maken met andere initiatieven en projecten. Het zichtbaar en herkenbaar maken van haven en schepen kan op vele manieren;

---

de stichting heeft voornemens meer en vaker zowel in de haven als elders, bijvoorbeeld middels Stanfries X, haar zichtbaarheid te vergroten.

De Museumhaven is in 2015 niet geheel gevuld; het bestuur streeft naar een volle haven, maar ziet zich geconfronteerd met een zich aftekenende uittocht van historische schepen naar het buitenland en een zeer lage bereidheid van banken om te financieren, zeker als er geen sprake is van verkoop inclusief ligplaats- garantie.

Ten aanzien van het Museumhaven en omliggende gebied blijft de Stichting zich inzetten (mede-)zeggenschap te krijgen over andere eventuele beschikbare plaatsen, die nu nog bezet zijn met niet- historische schepen. De beeldkwaliteit van het totaal immers is bepalend voor de algehele indruk en kan op die manier positief bijdragen aan de algehele beeldkwaliteit op het water in dit voorname deel van de binnenstad.

Vanaf het begin af aan heeft het bestuur van de Museumhaven op het standpunt gestaan dat een Museumhaven meer moet zijn dan een verzameling ligplaatsen voor historische schepen. Een haven leeft, een haven spettert, in een haven hoort activiteit. Een levendige Museumhaven in een levendige stad. Daarnaast wil de Museumhaven Leeuwarden bijdragen aan de verzameling en het uitdragen van kennis betreffende de belangrijke rol die de binnenvaart in de historie van Leeuwarden en Friesland heeft vervuld.

4. Evenementen/activiteiten

Het is de wens van het bestuur om vaker de haven en de schepen voor publiek zichtbaar te maken; het bestuur is daarom content met de ontwikkeling van het aantal evenementen en wenst in die opgaande lijn de komende jaren de lijn voort te zetten en te verbreden. In het afgelopen jaar zijn diverse activiteiten ontplooid, deels door het bestuur en deels in samenwerking met anderen.

Activiteiten 2015;

- Beschikbaar stellen kerstverlichting schepen bewoners en vergoeding stroomverbruik voor de periode om tijdens de donkere dagen de Museumhaven in de avonduren te verlichten;
- Organisatie jaarlijkse Nieuwjaarsbijeenkomst Stichting Museumhaven Leeuwarden;
- Elfsteden Roeimarathon: na jaren afwezigheid is Museumhaven Leeuwarden sponsor van de Elfsteden Roeimarathon (organisatie Wetterwille, Leeuwarden) en meert daarvoor Stanfries X af in de Prinsentuin op Goede Vrijdag voor de start van de dertigste editie van dit prachtige reispektakel;
- Kunst aan de Haven 2015; eerste editie van een mooi uitgemeten kunstevenement uit (oorspronkelijk) de koker van Henk Dillerop (Westersingel, atelier Van Henken) onder de vlag van Museumhaven Leeuwarden georganiseerd door Kunst aan de Haven; gehouden op zaterdag / zondag 6 en 7 juni 2015. Succesvol op 22 locaties, van Beurs / bibliotheek, diverse panden langs de Willemskade, diverse schepen tot en met De Harmonie en De Bres; beeldende kunst, schilderijen, optredens verhalen, lezingen en film. Ca. 750 bezoekers met prachtig weer, enthousiasme alom. Een aanrader die naar wens van het Stichtingsbestuur vaker kan worden georganiseerd;
- UITfestival 2015; Museumhaven Leeuwarden is partner geworden van UITfestival en meert vlaggenschip Stanfries X af in de Prinsentuin, waar zij gedurende UITfestival als podiumlocatie geldt. Een prima manier om op een andere manier erfgoed zichtbaar te maken.
-

-
- Uiteraard sluiten we het jaar 2015 geheel in stijl af door Stanfries X ook dit jaar weer als muziek & pakjesboot te laten fungeren tijdens de drukbezochte traditionele Sinterklaasintocht.

5. Museumhaven 2015 en verder

In het jaar 2015 hebben door het indienen van het Burgerinitiatief Beweegbare Prins Hendrikbrug diverse bijeenkomsten plaatsgevonden op diverse locaties, georganiseerd door het Stichtingsbestuur en zijn de indieners van het initiatief diverse malen aan het woord geweest in zowel de politieke arena als diverse media. Een jaar na het indienen van het Burgerinitiatief, is de situatie aan het einde van 2015 dat de politiek en de indieners met spanning het rapport van Grontmij afwachten dat in zal gaan op de effecten van het beweegbaar maken van de brug.

In 2015 heeft het bestuur van Stichting Museumhaven ook een aantal wijzigingen ondergaan, omdat een aantal bestuursleden hun werkzaamheden niet langer kan combineren met de bestuursfunctie. De Stichting dankt in dit Jaarverslag haar afgetreden leden (en penningmeester) Sietske Meeter- Boonstra en (tevens lid Schouwcommissie) Lourens Touwen voor hun inzet. Linda van der Zee heeft aangegeven haar formele bestuursfunctie af te staan wegens werkdruk, maar nog wel graag het secretariaat willen te blijven voeren.

Gelukkig heeft het bestuur waardige opvolgers kunnen vinden in de personen van Bert Meijer (Drachten) als haar nieuwe penningmeester, en Henk Dillerop (Leeuwarden) als nieuw algemeen bestuurslid.

Per eind september 2015 bestaat het bestuur van de Stichting Museumhaven uit:

- De heer C.H. Borsten – voorzitter
- De heer B. Meijer – penningmeester
- De heer H. van Duuren – bestuurslid, portefeuille Technische Zaken / Stanfries X
- De heer H. Dillerop, - bestuurslid, portefeuille kunst & cultuur
- De heer N. Donker - bestuurslid – portefeuille PR/ media en Burgerinitiatief PH- brug

De Schouwcommissie t.a.v. ligplaatsenbeleid bestaat uit:

- De heer L. Popken
- De heer W. Valk
- De heer F. Veldmeijer

Tevens adviseert de Schouwcommissie desgewenst het Stichtingsbestuur op diverse terreinen.

Stichting Museumhaven Leeuwarden,
Mei 2016